

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/75/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4218202263
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4218202263.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci žalobcu: L. M. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom A. XXX/XX, U., zast. Mgr. Romanom Kobellom, advokátom, so sídlom Aleja Slobody 1899, Dolný Kubín, proti žalovanému: A. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. XXXX/X, G., zast. JUDr. Líviou Kňazikovou, advokátkou, so sídlom Nám. M. R. Štefánika 6, Komárno, o určenie neexistencie dlhu, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 2. júna 2021 č. k. 8C/24/2018-241 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že určuje, že žalobcov dlh voči žalovanému vo výške 400 000,- eur s príslušenstvom, ktorý by mal žalobca plniť na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 27. 03. 2012, neexistuje.

Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1.1. Napadnutým rozsudkom (druhým v poradí) súd prvej inštancie žalobu zamietol a rozhodol, že žalovaný má nárok voči žalobcovi na náhradu trov konania vo výške 100%. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami čl. 8, § 137 písm. c), § 192 CSP, § 34, § 35 ods. 2, § 558 veta prvá Občianskeho zákonníka a uviedol, že z notárskej zápisnice N 815/2012, Nz 10887/2012 spísanej JUDr. Petrom Kriškom v Bratislave zo dňa 27. 03. 2012 vyplýva, že dňa 27. 03. 2012 o 13.50 hod. sa dostavil žalobca (dlžník, povinná osoba) a požiadal, aby bolo do notárskej zápisnice pojaté vyhlásenie povinnej osoby o uznaní dlhu a o súhlase povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice. V tejto zápisnici žalobca vyhlásil, že uzavrel dňa 27. 03. 2012 so žalovaným ústnu zmluvu o pôžičke, na základe ktorej mu žalovaný pred podpisom tejto zápisnice odovzdal sumu vo výške 400 000,-eur ako bezúročnú peňažnú pôžičku, ktorú sa žalobca zaviazal vrátiť najneskôr do 27. 09. 2012. Žalobca vyhlásil, že svoj záväzok spočívajúci v zaplatení sumy vo výške 400 000,-eur v plnom rozsahu, čo do základu, dôvodu i čo do výšky, uznáva. Dňa 25. 08. 2015 začalo na základe návrhu na vykonanie exekúcie exekučné konanie na podklade vyššie uvedenej notárskej zápisnice, pretože zo strany žalovaného nedošlo dňa 27. 03. 2012 k poskytnutiu dohodnutej peňažnej pôžičky žalobcovi. Dňa 10. 04. 2017 doručil právny zástupca žalobcu návrh na odklad exekúcie. Z pripojeného vyšetrovacieho spisu KR PZ v Bratislave ČVS: KRP-285/2-VYS-BA-2015 vyplýva, že 18. 11. 2015 podal žalobca oznámenie o tom, že mohlo dôjsť k spáchaniu trestného činu. Dňa 28. 01. 2016 bola spísaná zápisnica o výsluchu osoby a to žalovaného, z ktorej vyplýva, že žalobcu pozná asi 10-15 rokov a boli dobrí kamaráti. Viackrát si od žalovaného žalobca požičal väčšie sumy, prvýkrát sumu 100 000,- eur, o čom mali spísanú aj zmluvu o pôžičke. Neskôr si žalobca viackrát požičiaval od žalovaného len na základe ústnej dohody a nemali spísanú zmluvu. Takto sa to opakovalo viackrát až do doby, kým žalovanému nedlžil celkovú sumu 400 000,- eur. Pri pôžičke posledných peňazí povedal žalovaný žalobcovi, že by potreboval o tom aj nejaké potvrdenie,

vtedy žalobca povedal, že má známeho notára JUDr. Krišku, a že dá pripraviť notársku zápisnicu, v ktorej uzná svoj dlh 400 000,- eur voči nemu. Následne tak aj žalobca učinil a povedal žalovanému, že si má ísť notársku zápisnicu vyzdvihnúť na notársky úrad. Keďže žalovanému žalobca na viaceré osobné výzvy peniaze nevracal a vždy požiadal o odklad, tak až po troch rokoch sa žalovaný obrátil na exekútora. Žalobca poprel iba tú skutočnosť, že mu nebola dňa 27. 03. 2012 odovzdaná suma 400 000,- eur a nevznikol medzi stranami záväzkový vzťah z pôžičky, a preto je uznanie dlhu žalovaným obsiahnutom v notárskej zápisnici absolútne neplatný právny úkon, pretože smeruje k zabezpečeniu neexistujúcej pohľadávky.

1.2. V zmysle § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku sa súd najskôr zaoberal otázkou, či žalobca osvedčil, že má naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Bez preukázania naliehavého právneho záujmu totiž nemôže súd pristúpiť k skúmaniu merita veci. Pokiaľ totiž žalobca nepreukáže naliehavý právny záujem na požadovanom určení, súd musí bez ďalšieho žalobný návrh z procesných dôvodov zamietnuť. Pri zodpovedaní otázky, či žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení, súd vychádzal z konštantnej judikatúry, podľa ktorej naliehavý právny záujem na určení, že určitý právny vzťah alebo právo tu je alebo nie je, je daný vtedy, ak autoritatívne určenie súdom odstráni ohrozenie, neistotu alebo neurčitosť v právnom postavení žalobcu bez toho, aby ukladalo splnenie nejakej povinnosti. Preto sa pri určovacích žalobách, na rozdiel od žalôb na plnenie, zdôrazňuje ich preventívny charakter a význam. Určovacia žaloba však nesmie byť samoúčelná, musí vyriešiť sporný vzťah v jeho základoch, t. j. musí byť použiteľná v praktickom živote a nesmie len zbytočne vyvolávať súdne spory. Z toho vyplýva, že o naliehavý právny záujem môže zásadne ísť len vtedy, ak by bez súdom vysloveného určenia, že právny vzťah alebo právo neexistuje, resp. existuje, bolo buď ohrozené právo žalobcu, alebo by sa jeho právne postavenie stalo neistým. V prípade určenia neplatnosti právneho úkonu (resp. určenia neexistencie právneho vzťahu) sa vyžaduje, aby navrhovaný výrok súdu bol v zásade použiteľný v inom konaní. Po posúdení týchto okolností bol súd toho názoru, že v tejto časti žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Takéto určenie by bolo podkladom v exekučnom konaní na zastavenie exekúcie. Je teda nepochybné, že požadovaný určovací výrok je použiteľný v prebiehajúcom exekučnom konaní.

1.3. Z predmetnej notárskej zápisnice zo dňa 27. 03. 2012 súd zistil, že žalobca prejavil svoju vôľu a urobil vyhlásenie povinnej osoby o uznaní dlhu a súhlasil s vykonateľnosťou uvedenej notárskej zápisnice a s exekúciou podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku. V bode 1 tejto notárskej zápisnice je uvedené, že pred podpisom notárskej zápisnice odovzdal veriteľ dlžníkovi celkovú sumu pôžičky vo výške 400 000,- eur. Uznanie dlhu je jedným z právnych prostriedkov zabezpečenia záväzku, ktoré sú súhrnne upravené v ustanoveniach § 544 až § 558 Občianskeho zákonníka a jeho zmyslom je zabezpečenie splnenia povinností, ktoré sú obsahom záväzku. K platnému uznaniu dlhu je okrem všeobecných náležitostí podľa § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka potrebné, aby tento jednostranný právny úkon dlžník urobil písomnou formou, vyjadril v ňom prísľub zaplatenia dlhu, uviedol dôvod záväzku, dlhu a jeho výšku. Uznanie dlhu nie je samostatným zaväzovacím dôvodom. Nemožno ním teda založiť nový záväzok. Právny dôvod vzniku záväzku nemusí byť v listine obsahujúcej uznanie práva vždy uvedený výslovne, ale musí byť jednoznačne odvoditeľný. Musí tu byť určitosť prejavu uznať dlh, čo do dôvodu a výšky, a výška daná obsahom listiny, na ktorej je zaznamenaný. Po posúdení obsahu uznania dlhu urobeného vo forme notárskej zápisnice súd konštatoval, že predmetné uznanie dlhu netrpí žiadnymi vadami, nie je v rozpore s právnymi predpismi, a preto ide o platný právny úkon. Ako vyplýva z vykonaného dokazovania, žalobca urobil tento úkon slobodne, vážne, pri plnom vedomí a bez nátlaku. Neexistencia uznaného dlhu nečiní uznanie dlhu neplatným. Týmto uznaním dlhu preto nastali právne následky, teda vyvrátiteľná právna domnienka o existencii uznaného dlhu. Ak bol uznaný neexistujúci dlh, je potom na dlžníkovi, aby preukázal neexistenciu tohto uznaného dlhu, inak bude nútený dlh splniť. V opačnom prípade, teda, ak by platilo, že nemožno platne uznať neexistujúci dlh, by účinky uznania dlhu vôbec nenastali (vrátane uplatnenia vyvrátiteľnej právnej domnienky), čo by znamenalo, že dôkazné bremeno ohľadom neexistencie dlhu by nikdy neniesol dlžník, naopak, veriteľ by musel vždy, dovolávajúc sa uznania dlhu, preukazovať existenciu uznaného dlhu ako podmienku platnosti uznania dlhu, a teda aj ako predpoklad k uplatneniu jeho účinkov. Za tejto situácie bolo potrebné skúmať, či uznaním dlhu založená domnienka o existencii platného dlhu je v konaní žalobcom vyvrátená. Podľa § 192 Civilného sporového poriadku skutočnosť, pre ktorú je v zákone ustanovená domnienka, ktorá pripúšťa dôkaz opaku, má súd za preukázanú, pokiaľ v konaní nevyšiel najavo opak. Skutočnosť, ktorej svedčí vyvrátiteľná právna domnienka, nie je predmetom procesného dokazovania a ak nebola v konaní domnienka existencie uznaného záväzku vyvrátená, súd musí mať túto skutočnosť za preukázanú. Vo všeobecnosti pre civilné

sporové konanie platí, že dôkazné bremeno ohľadne preukázania určitej tvrdenej skutočnosti zaťažuje v konaní toho účastníka, ktorý sa dovoľáva použitia nejakej právnej normy a právneho následku z nej vychádzajúceho. Rozsah dôkazného bremena, t. j. okruh skutočností, ktoré musí účastník preukázať, zásadne určuje hmotnoprávna norma. Odtiaľ tiež vyplýva, kto je nositeľom dôkazného bremena. V danej veci žalobca uznaním dlhu založil právnu domnienku o existencii jeho dlhu.

1.4. Zmluva o pôžičke je tzv. reálnym kontraktom. Veriteľ ňou prenecháva dlžníkovi na voľné nakladanie veci druhovo určené, t. j. veci zastupiteľné, najmä peniaze, pričom dlžník sa zaväzuje vrátiť mu po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. Tento typ zmluvy môže byť odplatný aj bezodplatný, možno ju uzatvoriť výslovne, t. j. písomne alebo ústne alebo nevýslovne, teda konkludentne faktickým správaním. Podstatnými pojmovými znakmi zmluvy o pôžičke sú: prenechanie druhovo určených vecí na voľné nakladanie, dočasnosť právneho vzťahu a povinnosť dlžníka vrátiť veci rovnakého druhu do doby, ktorej koniec môže byť určený aj neskôr, po vzniku záväzkového vzťahu. Zmluva o pôžičke vzniká odovzdaním požičaných vecí, a teda povinnosť dlžníka vrátiť požičané veci vzniká ich odovzdaním. Z reálnej povahy zmluvy o pôžičke vyplýva, že vznikom zmluvy nevzniká povinnosť veriteľa odovzdať predmet pôžičky dlžníkovi a dlžníkovi nevzniká nárok na poskytnutie predmetu pôžičky. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že tvrdenie žalobcu o tom, že dňa 27. 03. 2012 nedošlo k poskytnutiu peňažnej pôžičky žalobcovi, sa javí ako účelové, v snahe vyhnúť sa exekúcii nesplnenej povinnosti. Žalobca nepoprel, že by postupne od žalovaného v čase od začiatku roku 2010 do začiatku roku 2012 prevzal sumu 400 000,- eur titulom pôžičiek, o ktorých neboli spísané zmluvy. V tejto súvislosti súd poukázal na vyhlásenie samotného žalobcu v notárskej zápisnici, že uznanie dlhu ako právne úkony robí slobodne, vážne, určito, zrozumiteľne. Tiež, že mu je známy právny dôvod, predmet a aj čas plnenia. Súd poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/492/2014 z 01. 07. 2016, uverejnený v publikácii ZSP pod por. č. 32/2016, podľa ktorého pre spochybenie vážnosti vôle účastníka právneho úkonu nepostačuje subjektívne presvedčenie konajúceho subjektu, že sú tu okolnosti, z ktorých je zrejmé, že jeho vôľa nebola vážna, ale existencia takých okolností, z ktorých druhá strana musela rozpoznať, že vôľa konajúceho nie je vážna. O nedostatok vážnosti vôle nepôjde v prípade, kedy konajúci subjekt skutočne nechcel úkon urobiť, pretože k vnútornej výhrade sa pri posudzovaní vážnosti vôle a platnosti právneho úkonu neprihliada. Iný dôvod neplatnosti týchto právnych úkonov ako nedostatok vážnosti preukázaný a ani tvrdený nebol. Notárska zápisnica je natoľko jasná a zrozumiteľná, že je pre súd nemožné uvažovať nad tým, že by konajúce osoby neboli schopné posúdiť jej obsah a následky z toho plynúce. Rovnako je potrebné poukázať aj na záverečnú časť ustanovenia § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého právne úkony vyjadrené slovami treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä tiež podľa vôle toho, kto právny úkon urobil, ak táto vôľa nie je v rozpore s jazykovým prejavom. Súd poukázal na skutočnosť, že žalovaný pred podpisom notárskej zápisnice zo dňa 27. 03. 2012 odovzdal žalobcovi sumu 400 000,- eur. Na podporu tohto súd poukázal na to, že neexistencie dlhu sa žalobca začal dovoľávať až uplynutím šiestich rokov (po tom, ako žalovaný uplatnil svoje právo v exekučnom konaní) od spísania notárskej zápisnice, ktorá bola vyhotovená na jeho podnet a na základe jeho požiadaviek. Dovtedy žalobca nikdy nespochybnil notársku zápisnicu a ani skutočnosti v nej uvádzané. Súd mal za to, že uznanie dlhu pojaté do notárskej zápisnice zo dňa 27. 03. 2012 obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti, a preto ju považoval za platný právny úkon. Skutočnosti, pre ktoré by malo ísť o absolútne neplatný právny úkon, žalobca nepreukázal. Skutočnosti uvedené žalobcom súd považoval za účelové a ničím nepotvrdené, Nestačí len obyčajné popretie zo strany žalobcu, že nedostal pôžičku 400 000,- eur dňa 27. 03. 2012, ktorú však uznal ako svoju dlžobu z titulu pôžičky. Žalobcove tvrdenia vyvracajú aj podporné dôkazy, a to: skutočnosť, že sám žalobca, ktorý má vysokoškolské vzdelanie vyhľadal svojho známeho notára a uznal dlh. V zápisnici bola pojatá aj tá skutočnosť, že pred podpisom tejto notárskej zápisnice bola suma 400 000,- eur odovzdaná žalovaným žalobcovi, čo sám žalobca uviedol notárovi, ktorý notár spísal skutočnosti uvádzané žalobcom. Žalobca oznámil žalovanému, aby si išiel na notársky úrad pre spísanie notárskej zápisnice. Je nelogické, že ak by skutočnosti uvedené v notárskej zápisnici neboli pravdivé, že by žalobca takúto zápisnicu podpísal. Taktiež, ak by tomu tak nebolo, tak by sa už v roku 2012 žalobca bol domáhal určenia, že dlh neexistuje a nebol by sa toho domáhal na súde až v roku 2017 (6C/21/2017) alebo v roku 2018, resp. až po tom, ako v roku 2015 bolo začaté exekučné konanie voči nemu. Súd poznamenal, že predmetom konania nie je konanie o pôžičke, ale určenie neexistencie dlhu, ktorý bol uznaný a ide o zaisťovací inštitút. Je na dlžníkovi, ktorý namieta, že dlh nevznikol, že bol splnený alebo zanikol inak, aby to preukázal. V prípade neexistencie uznaného dlhu, ktorá nerobí právny úkon uznania dlhu neplatným, nakoľko v dôsledku konštrukcie vyvratiteľnej právnej domnienky spočíva dôkazné bremeno ohľadom neexistencie dlhu na dlžníkovi. Veriteľ nemusí dokazovať, že v čase uznania dlh existoval, ale nemusí dokazovať ani

jeho výšku. Súd mal teda za to, že žalobca nepreukázal, že dlh bol splnený alebo zanikol inak a na tieto skutočnosti žalobca žiadne dôkazy neprodukoval, preto súd žalobu zamietol. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 CSP, a keďže žalovaný mal vo veci plný úspech, súd mu priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote žalobca odvolanie, odôvodniac ho tým, že rozsudok súdu prvej inštancie je nepresvedčivý, nepreskúmateľný, nezákonný a nespravodlivý, a to z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. b), f) a h) Civilného sporového poriadku). Vyhlásenie žalobcu v notárskej zápisnici, že dňa 27. 03. 2012 uzavrel so žalovaným ako veriteľom ústnu zmluvu o pôžičke, na základe ktorej žalovaný pred podpisom notárskej zápisnice odovzdal žalobcovi sumu vo výške 400 000,- eur ako bezúročnú peňažnú pôžičku, nezodpovedá skutočnosti a je nepravdivé, nakoľko sporové strany dňa 27. 03. 2012 neuzatvorili žiadnu zmluvu o pôžičke a žalovaný dňa 27. 03. 2012 žalobcovi žiadnu pôžičku reálne neposkytol. Žalobca uskutočnil vyhlásenia obsiahnuté v notárskej zápisnici na základe požiadavky žalovaného, ktorý žalobcovi prisľúbil, že po predložení notárskej zápisnice s predmetným obsahom poskytne žalobcovi bezúročnú peňažnú pôžičku vo výške 400 000,- eur. Napriek tomu, že žalobca splnil uvedenú požiadavku žalovaného, nedošlo dňa 27. 03. 2012 zo strany žalovaného k poskytnutiu dohodnutej peňažnej pôžičky žalobcovi, a to ani v nasledujúcom období. Nakoľko žalovaný neodovzdal dňa 27. 03. 2012 žalobcovi peňažnú pôžičku v sume 400 000,- eur (a to ani v nasledujúcom období), nevznikol medzi žalobcom a žalovaným záväzkový vzťah z pôžičky, a preto žalobcovi nevznikol záväzok vrátiť žalovanému peňažnú pôžičku v sume 400 000,- eur z titulu zmluvy o pôžičke zo dňa 27. 03. 2012. Skutočnosť, že žalovaný neposkytol žalobcovi dňa 27. 03. 2012 peňažnú pôžičku vo výške 400 000,- eur, vyplýva taktiež z výsluchu žalovaného uskutočneného dňa 28. 01. 2016 na Krajskom riaditeľstve PZ v Bratislave, ČVS: KRP-285/2-VYS-BA-2015. Samotný žalovaný potvrdil, že dňa 27. 03. 2012 neposkytol žalobcovi predmetnú pôžičku, keď uviedol, že v minulosti viackrát požičal žalobcovi väčšie sumy, avšak konkretizoval len jednu pôžičku vo výške 100 000,- eur z roku 2010. Ďalšie údajné pôžičky, ich počet, výšky a dátumy odovzdania už nebol schopný uviesť. Predmetným dôkazom bola vyvrátená právna domnienka existencie dlhu vo výške 400 000,- eur vzniknutého na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 27. 03. 2012. Určovací žaloba je v tomto konkrétnom prípade jediným prostriedkom právnej ochrany žalobcu v prebiehajúcom exekučnom konaní a pozitívny určovací výrok súdu by predstavoval deklaráciu materiálnej nevykonateľnosti notárskej zápisnice ako exekučného titulu. Uviedol, že povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. V priebehu konania boli preukázané skutkové tvrdenia žalobcu, že dňa 27. 03. 2012 nebola medzi sporovými stranami uzatvorená žiadna ústna zmluva o pôžičke a ani zo strany žalovaného nebola žalobcovi poskytnutá pôžička vo výške 400 000,- eur, ktorú pôžičku žalobca uznal v notárskej zápisnici. V nadväznosti na tieto relevantné skutkové zistenia žalobca predložil súdu právnu argumentáciu týkajúcu sa povahy a významu právneho inštitútu uznania dlhu podľa § 558 OZ ako zabezpečovacieho inštitútu. Ak bolo jednoznačne preukázané, že dňa 27. 03. 2012 nebola medzi stranami sporu uzatvorená zmluva o pôžičke a ani nebola žalovaným poskytnutá pôžička 400 000,- eur, predstavujú tieto skutkové zistenia vyvrátenie predpokladu, že predmetný dlh v čase uznania trval (existoval). Žalobca teda v notárskej zápisnici uznal neexistujúci konkrétny dlh a táto skutočnosť preukazuje oprávnenosť žalobcovho nároku na určenie neexistencie tohto konkrétneho dlhu. Napriek tomu, súd prvej inštancie ignoroval žalobným návrhom vymedzený predmet konania, nereflektoval na relevantné skutkové a právne otázky vzťahujúce sa k meritu veci a v rámci odôvodnenia rozsudku neposkytol žiadne také právne závery a stanoviská, ktoré by boli spôsobilé objasniť žalobcom uvedené základné skutkovo-právne otázky merita tohto konania a prispieť k zákonnému a spravodlivému rozhodnutiu. Žalobca je toho názoru, že týmto odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z hľadiska nastavených požiadaviek práva na spravodlivý proces nemôže v kontexte celého súdneho konania obstať. Žalobca odmieta skutkové zistenie súdu, že žalovaný pred

podpisom notárskej zápisnice zo dňa 27. 03. 2012 odovzdal žalobcovi sumu 400 000,- eur, pretože žalovaný nikdy neodovzdal žalobcovi sumu 400 000,- eur a v konaní ani nebol produkovaný žiadny dôkaz, ktorý by predmetné skutkové zistenie preukazoval. Žalobca zdôraznil, že predmetom tohto konania je určenie neexistencie dlhu vo výške 400 000,- eur z titulu pôžičky poskytnutej na základe zmluvy o pôžičke ústne uzavretej sporovými stranami dňa 27. 03. 2012, ktorý dlh (výlučne tento jediný) žalobca uznal, čo do dôvodu a výšky, v notárskej zápisnici. Rozhodnutie súdu, ktorým bude vyhovené žalobnému návrhu na určenie neexistencie dlhu predstavuje jediný spôsobilý prostriedok právnej ochrany žalobcu a zároveň podklad na zastavenie exekúcie vedenej na Okresnom súde v Pezinku pod sp. zn. 41Er/248/2015 pre jej neprípustnosť. Z obsahu notárskej zápisnice vyplýva vyhlásenie žalobcu, že dňa 27. 03. 2012 uzavrel so žalovaným ako veriteľom ústnu zmluvu o pôžičke, na základe ktorej veriteľ pred podpisom tejto notárskej zápisnice odovzdal žalobcovi ako dlžníkovi sumu vo výške 400 000,-eur ako bezúročnú peňažnú pôžičku, ktorú sa žalobca zaviazal vrátiť v lehote najneskôr do 27. 09. 2012 a vyhlásenie žalobcu, že svoj záväzok vyplývajúci z ústnej zmluvy o pôžičke zo dňa 27. 03. 2012, spočívajúci v zaplatení sumy vo výške 400 000,- eur v plnom rozsahu, čo do základu, dôvodu i čo do výšky, uznáva a tento sa zaväzuje uhradiť žalovanému najneskôr do 27. 09. 2012. V bode 3. notárskej zápisnice je opätovne špecifikovaný jediný právny dôvod, a to zmluva o pôžičke zo dňa 27. 03. 2012. Pre posúdenie obsahu prejavu vôle je rozhodujúce zistenie, čo bolo skutočne prejavené. Určitosť písomného prejavu vôle je objektívnou kategóriou a súd nemôže urobiť písomný prejav vôle nahrádzať alebo meniť interpretáciou obsahu právneho úkonu podľa § 35 ods. 2 OZ. Dôvod vzniku záväzku uvedený v uznávacom vyhlásení nemožno nahrádzať iným dôvodom pri jeho výklade, a to vzhľadom na potrebu zachovania písomnej formy (§ 40 ods. 1 OZ). Inými slovami, uznanie dlhu zakladá iba vyvrátenú právnu domnienku existencie dlhu z právneho dôvodu, ktorý je uvedený v uznávacom vyhlásení, nie dlhu z iného právneho dôvodu (napr. NS ČR sp. zn. 33 Odo 362/2005). Dôvod a výška uznaného dlhu musí byť aj pre tretie osoby poznateľná výlučne z listiny. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že dňa 27. 03. 2012 nebola medzi sporovými stranami uzatvorená žiadna zmluva o pôžičke a žalovaný preto na jej základe nemohol poskytnúť žalobcovi pôžičku vo výške 400 000,- eur. Žalovaný výslovne potvrdil túto skutočnosť počas súdneho pojednávania konaného dňa 02. 06. 2021, keď do zápisnice na otázku právneho zástupcu žalobcu potvrdil, že dňa 27. 03. 2012 zmluvu o pôžičke so žalobcom neuzatvoril. V tejto súvislosti žalobca poukázal na to, že súd prvej inštancie uvedené skutkové tvrdenie žalovaného z nepochopiteľného dôvodu nepojal do tej časti odôvodnenia svojho rozhodnutia, v ktorej oboznamuje výsluch žalovaného. Žalovaným potvrdené neuzatvorenie zmluvy o pôžičke dňa 27. 03. 2012 predstavuje dôkaz opaku, ktorým žalobca vyvrátil právnu domnienku existencie dlhu zo zmluvy o pôžičke zo dňa 27. 03. 2012 v čase uskutočnenia uznávacieho prejavu do notárskej zápisnice. Potom je logický a pravdivý jedine taký relevantný skutkový záver, že dňa 27. 03. 2012 nevznikol medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom pôžičkový záväzkový vzťah, na základe ktorého vzťahu by bol žalobca povinný vrátiť žalovanému peňažnú pôžičku vo výške 400 000,- eur. Žalobca odmieta tvrdenie súdu, že žalobca nepoprel, že by postupne od žalovaného v čase od začiatku roku 2010 do začiatku roku 2012 prevzal sumu 400 000,- eur titulom pôžičiek, o ktorých neboli spísané zmluvy. Žalobca vo svojom odvolaní proti prvému prvostupňovému rozsudku č. k. 8C/24/2018-118 zo dňa 13. 01. 2020 uviedol, že nikdy nezamýšľal prejavovať vôľu smerujúcu k uznaniu viacerých dlhov, pretože mu žalovaný v minulosti viacero pôžičiek ani neposkytol. Citované skutkové tvrdenie žalobcu predstavuje výslovné popretie skutkového tvrdenia žalovaného, že žalovaný mal v minulosti (t. j. v rokoch 2010 až 2012) poskytnúť žalobcovi viaceré pôžičky v celkovej výške 400 000,- eur. Je preto zarážajúce, že súd prvej inštancie ignoroval skutkové tvrdenia žalobcu a pri zisťovaní skutkového stavu prihliadal len na ničím nepreukázané a zmätočné skutkové tvrdenia žalovaného. Žalobca vníma toto konanie súdu prvej inštancie ako konanie porušujúce princíp neustrannosti a predstavujúce odmietnutie spravodlivosti. Žalovaný pred OČTK (Krajské riaditeľstvo PZ v Bratislave, ČVS: KRP-285/2-VYS-BA-2015) dňa 28. 01. 2016 v rámci výsluchu do zápisnice uviedol, že od roku 2010 požičal viackrát žalobcovi väčšie sumy peňazí s tým, že bol schopný konkretizovať len prvú pôžičku vo výške 100 000,- eur, pričom už nebol schopný uviesť, koľko ďalších pôžičiek a v akých výškach mal žalobcovi poskytnúť v nasledujúcom období. Na súdnom pojednávaní dňa 02. 06. 2021 žalovaný v rámci výsluchu uviedol, že žalobcovi poskytol dve pôžičky, jednu vo výške 400 000,- eur a druhú vo výške 12 000,- eur, pričom pôžičku 400 000,- eur poskytol v období začiatku roka 2010 do začiatku roka 2012 (tiež skôr počas výsluchu odlišne uviedol, že túto pôžičku poskytol v októbri 2010 do začiatku roka 2012), a to raz 100 000,- eur a približne 10-krát po 30 000,- eur. Pred súdom žalovaný tvrdil, že si o poskytnutých pôžičkách písal záznamy, ktoré mu však boli odcudzené v roku 2017. Prieči sa prirodzenému ľudskému správaniu a skúsenosti fakt, že si žalovaný spomína tým viac informácií, čím viac času uplynulo (9 rokov) od inkriminovaného obdobia, v ktorom mal údajne poskytnúť pôžičky žalobcovi. Zo strany žalovaného boli produkované len účelové,

neurčité, vzájomné rozporné a nepravdivé tvrdenia, ktoré žalovaný nepreukázal žiadnym dôkazným prostriedkom. Napriek tomu, že žalobca tieto skutkové tvrdenia žalovaného v priebehu súdneho konania poprel, súd bez akéhokoľvek dôkazu a zdôvodnenia nepreskúmateľne ustálil skutkový stav tak, že žalovaný poskytol žalobcovi pôžičku vo výške 400 000,- eur. V poslednej vete bodu 11. odôvodnenia rozsudku súd predkladá skutkové zistenie, že: „V bode 1 tejto notárskej zápisnice je uvedené, že pred podpisom notárskej zápisnice odovzdal veriteľ dlžníkovi celkovú sumu pôžičky vo výške 400 000,- eur.“ Žalobca odmieta toto skutkové zistenie súdu, pretože predmetné zistenie nekorešponduje s textom notárskej zápisnice, a preto je v rozpore so skutočnosťou. V notárskej zápisnici nie je uvedené, že veriteľ odovzdal dlžníkovi celkovú sumu pôžičky, ale len že „odovzdal dlžníkovi sumu vo výške 400 000,- eur“, čiže bez uvedenia slova „celková“. Použitie slovného spojenia „celková suma“ zo strany súdu smeruje k účelovému vyvolaniu zdania, že dlžník uznal viacero dlhov, ktorých súhrn bol zosumarizovaný do celkovej sumy. Použitie slovného spojenia „celková suma“ súdom prvej inštancie predstavuje z hľadiska interpretácie zámernú a nezákonnú deformáciu prejavu vôle žalobcu obsiahnutého v notárskej zápisnici, a teda predstavuje neprípustné „dotvorenie“ skutkového stavu v prospech žalovaného. Na pojednávaní dňa 02. 06. 2021 žalobca oboznámil súd so skutočnosťou, že sa na Okresnom súde Bratislava II viedlo pod sp. zn. 57Er/2914/2017 exekučné konanie vo veci žalovaného ako oprávneného proti povinnému Dr. O., pričom predmetná exekúcia bola začatá na základe exekučného titulu podľa § 41 Exekučného poriadku - Notárskej zápisnice č. N 1162/2011, Nz 26943/2011, NCRIs 27593/2011 zo dňa 22. 07. 2011, vydanéj Notárskym úradom JUDr. Petra Kriška. Podľa uvedenej notárskej zápisnice mal povinný uzatvoriť dňa 19. 07. 2011 s oprávneným ako veriteľom zmluvu o pôžičke, na základe ktorej mu mal oprávnený poskytnúť pôžičku vo výške 715 000,- eur, ktorú mal oprávnenému vrátiť najneskôr do 31. 12. 2012. Predmetné exekučné konanie bolo uznesením Okresného súdu Bratislava II č. k. 57Er/2914/2017-490 zo dňa 27. 11. 2019 vyhlásené za neprípustné, a to z dôvodu, že súd mal za zistené, že zo strany oprávneného nebola povinnému poskytnutá pôžička vo výške 715 000,- eur. Žalovaný túto skutočnosť nepoprel. Aj Dr. O. T. po iniciovaní exekučného konania zo strany žalovaného podal na žalovaného trestné oznámenie, považujúc iniciovanie exekúcie zo strany žalovaného za podvodné konanie. Z uvedeného možno dôvodne konštatovať, že tak notárska zápisnica žalobcu, ako aj práve označená notárska zápisnica Dr. O. T. predstavujú modus operandi žalovaného, ktorého sledovaným účelom bolo nepoctivé dosiahnutie bezdôvodného obohatenia na ujmu povinných. K nesprávnemu právnomu posúdeniu veci uviedol, že podľa § 558 OZ ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh, čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. V súdnom konaní môžu nastať dve situácie a to, že buď platí za preukázanú skutočnosť, ktorej svedčí vyvrátiiteľná domnienka, alebo v konaní vyjde najavo opak tejto skutočnosti. Rozhodovacia prax súdov pripúšťa možnosť vyvrátiť právnu domnienku existencie dlhu preukázaním skutočnosti, že dlh nevznikol. Ak je preukázané, že dlh vôbec nevznikol, potom táto skutočnosť je spôsobilá vyvrátiť právnu domnienku existencie dlhu, keďže je jej opakom v zmysle ustanovenia § 192 CSP (napr. NS ČR sp. zn. 33 Odo 1028/2004). Nakoľko žalovaný neodovzdal dňa 27. 03. 2012 žalobcovi peňažnú pôžičku v sume 400 000,- eur, nevznikol medzi žalobcom a žalovaným záväzkový vzťah z pôžičky, a preto žalobcovi nevznikol záväzok vrátiť žalovanému peňažnú pôžičku v sume 400 000,- eur z titulu zmluvy o pôžičke zo dňa 27. 03. 2012, t. j. dlh nevznikol, v dôsledku čoho je žalobca hmotnoprávne aktívne legitimovaný domáhať sa súdneho určenia neexistencie predmetného dlhu. Keďže sa uznávací prejav žalobcu obsiahnutý v notárskej zápisnici vzťahuje výlučne k jedinému a určitému dlhu vo výške 400 000,- eur zo zmluvy o pôžičke zo dňa 27. 03. 2012 a v konaní bolo jednoznačne preukázané, že takýto dlh nevznikol, vyplýva z toho jediný logický a správny záver, že žalobca svojim uznávacím prejavom zo dňa 27. 03. 2012 uznal neexistujúci dlh. Súd daný skutkový stav síce subsumoval pod príslušné normy, t. j. ustanovenie § 558 OZ v spojení s § 657 OZ, avšak tieto normy nesprávne vyložil a následne nesprávne aplikoval. Súd absolútne ignoroval fakt, že esenciálnou zložkou uznania dlhu podľa § 558 OZ nie je len uznanie dlhu, čo do výšky, ale aj uznanie dlhu, čo do dôvodu. O uznaní dlhu vo výške 400 000,- eur z dôvodu uzavretej zmluvy o pôžičke zo dňa 27. 03. 2012 v žiadnom prípade nemožno uvažovať ako o uznaní žalovaným tvrdých údajných viacerých pôžičiek z minulosti. Ak totiž dlžník zamýšľa uznať viac dlhov, je povinný jednoznačne určiť, ktoré jednotlivé dlhy (čo do dôvodu a výšky) uznáva, pretože iba v tomto prípade je splnená zákonná podmienka určitosti právneho úkonu (napr. NS ČR sp. zn. 32 Odo 376/2003). Určitosť uznávaných záväzkov musí výlučne vyplývať z písomného prejavu dlžníka a nie je ju možné vyvodzovať ani z toho, že účastníkom muselo byť známe, aké záväzky dlžník uznáva (napr. NS ČR sp. zn. 32 Odo 1251/2006). Je nepochybné, že žalobcove uznanie dlhu zo dňa 27. 03. 2012 nie je spôsobilé naplniť podmienku určitosti právneho úkonu údajného uznania nejakých viacerých dlhov z minulosti, navyše, keď vyvrátiiteľná právna domnienka existencie dlhu svedčí len dlhu explicitne uvedenému v písomnom uznávacom prejave. Žalobca považuje špekulatívnu snahu súdu interpretovať uznávací prejav vôle

žalobcu explicitne obsiahnutý v notárskej zápisnici ako uznanie viacerých dlhov z minulosti za arbitrárnu a nezákonnú vyhodnocovaciu aktivitu súdu. Poukázal na právny záver Ústavného súdu SR obsiahnutý v uznesení č. k. II. ÚS 136/2017-27 zo dňa 01. 03. 2017, v zmysle ktorého „ak má mať notárska zápisnica ako verejná listina účinok explicitného exekučného titulu, potom musí byť splnená požiadavka na to, aby v čase jej podpisovania dlžníkom a zároveň vyjadrením súhlasu dlžníka s jej vykonateľnosťou (t. j. aj nútenou exekúciou) reálne bola pôžička (úver) aj vyplatená. Ak táto požiadavka nebola splnená, potom ani podľa názoru ústavného súdu nemožno notársku zápisnicu považovať z materiálneho hľadiska za vykonateľný exekučný titul z dôvodu, že v čase jej podpisu ešte žiaden dlh neexistoval.“ Ústavný súd SR dospel k rovnakému záveru aj vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach (II. ÚS 667/2014, I. ÚS 261/2015, I. ÚS 349/2016). Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a určil, že žalobcov dlh voči žalovanému vo výške 400 000,- eur s príslušenstvom, ktorý by mal žalobca plniť na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 27. 03. 2012, neexistuje a žalovanému uložiť povinnosť nahradiť žalobcovi trovy prvostupňového a odvolacieho konania v rozsahu 100%.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že s názorom žalobcu ohľadne odvolacích dôvodov nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi. Zotrváva na svojich doterajších písomných vyjadreniach, ako aj ústnych prednesoch, tvrdiac, že žaloba je nedôvodná. Stotožňuje sa so zisteniami a právnym názorom súdu prvej inštancie obsiahnutých v odvolaní napadnutom rozsudku, ktoré považuje za vecne správne. Súd pri rozhodovaní úplne a správne zistil skutkový stav a následne veci správne právne posúdil. V konaní, ktoré predchádzalo vydaniu predmetného rozhodnutia, nedošlo k žiadnym pochybeniam tvrdeným žalobcom, k nesprávnym procesným postupom, ako ani k porušeniu práva na spravodlivý proces. Stotožňuje sa s názorom súdu prvej inštancie, ktorý správne právne posúdil zistený skutkový stav, správne vyhodnotil, že podaná žaloba je nedôvodná. Súd vykonal rozsiahle dokazovanie za účelom úplného zistenia skutkového stavu, ktorý bol podkladom pre správne právne posúdenie veci, aplikáciu príslušných ustanovení zákona a správne rozhodnutie vo veci samej. Súd správne vyhodnotil, že žalobca nepreukázal svoje tvrdenia a neunesol dôkazné bremeno, že skutočnosti tvrdené žalobcom považoval za účelové a ničím nepotvrdené a jeho procesná obrana sa javí byť zavádzajúca. Toto svoje konštatovanie riadne a presvedčivo odôvodnil a podložil vykonanými dôkazmi. Súd po vyhodnotení dokazovania správne konštatoval, že tvrdenie žalobcu o tom, že dňa 27. 03. 2012 nedošlo k poskytnutiu peňažnej pôžičky žalobcovi sa javí ako účelové, v snahe vyhnúť sa exekúcii nesplnenej povinnosti, keď žalobca ani nepoprel, že od žalovaného od začiatku roka 2010 do začiatku roka 2012 prevzal sumu 400 000,- eur titulom pôžičiek, na ktoré neboli spísané zmluvy. Stotožnil sa tiež so záverom, že o tom, že notárska zápisnica je natoľko jasným a zrozumiteľným právnym úkonom, že je pre súd nemožné konštatovať, že by konajúce osoby neboli schopné posúdiť jej obsah a následky z toho plynúce. Žalobca sa neexistencie dlhu začal dovoľávať až po uplynutí šiestich rokov od spísania notárskej zápisnice, ktorá bola vyhotovená práve na podnet žalobcu a na základe jeho požiadaviek. Dovtedy zo strany žalobcu nedošlo k akémukoľvek spochybneniu. Súd právne vyhodnotil, že uznanie dlhu spojené do notárskej zápisnice zo dňa 27. 03. 2012 obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti, a preto sa nepochybne jedná o platný právny úkon. V konaní nebol preukázaný opak a popretie a spochybnenie zo strany žalobcu nebolo preukázané. Z uvedených dôvodov navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a žalovanému priznať nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

4. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou - žalobcom, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaného odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP) a po zopakovaní dokazovania na odvolacom pojednávaní (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť.

5. Žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že žalobcov dlh voči žalovanému vo výške 400 000,- eur s príslušenstvom, ktorý by mal žalobca plniť na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 27. 05. 2012, neexistuje. Žalobu zdôvodnil tým, že dňa 27. 03. 2012 bola na Notárskom úrade JUDr. Petra Kriška spísaná Notárska zápisnica N 815/2012, Nz 10887/2012, ktorej obsahom bolo vyhlásenie povinnej osoby o uznaní dlhu a o súhlase povinnej osoby s vykonateľnosťou tejto zápisnice. V predmetnej zápisnici žalobca ako dlžník vyhlásil, že dňa 27. 03. 2012 uzavrel so žalovaným ako veriteľom ústnu zmluvu o pôžičke, na základe ktorej žalovaný pred podpisom tejto zápisnice odovzdal žalobcovi sumu

vo výške 400 000,- eur ako bezúročnú peňažnú pôžičku, ktorú sa žalobca zaviazal vrátiť žalovanému najneskôr do 27. 09. 2012. Zároveň žalobca vyhlásil, že svoj záväzok v plnom rozsahu, čo do základu, dôvodu a výšky, uznáva. Dňa 25. 08. 2015 na návrh žalovaného začalo exekučné konanie sp. zn. EX 2522/2015 na vymoženie istiny 400 000,- eur s príslušenstvom na základe notárskej zápisnice. Vyhlásenie žalobcu v notárskej zápisnici nezodpovedá skutočnosti a je nepravdivé a dňa 27. 03. 2012 nedošlo zo strany žalovaného k poskytnutiu - odovzdaniu dohodnutej peňažnej pôžičky žalobcovi a to ani v nasledujúcom období, a preto nevznikol medzi stranami sporu záväzkový vzťah z pôžičky. Uznanie dlhu predpokladá existenciu hlavného záväzku, na zabezpečenie ktorého má slúžiť. Preto uznanie dlhu obsiahnuté v notárskej zápisnici je absolútne neplatný právny úkon, pretože smeruje k zabezpečeniu neexistujúcej pohľadávky žalovaného zo zmluvy o pôžičke zo dňa 27. 03. 2012. Žalobným návrhom sa domáha určenia neexistencie dlhu z dôvodu, že vyhovujúci určovací rozsudok bude spôsobilým podkladom pre zastavenie exekučného konania ohrozujúceho majetkovú sféru žalobcu. Naliehavý právny záujem na požadovanom určení spočíva v tom, že bez takéhoto určenia je právne postavenie žalobcu ako povinného neisté, keďže exekútorovi nič nebráni vo výkone exekúcie na základe notárskej zápisnice.

6. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ustanovení § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania (§ 380 ods. 1 CSP). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

7. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

8. Keďže napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v danej veci je druhým rozhodnutím v tejto veci, pretože jeho skoršie rozhodnutie bolo odvolacím súdom zrušené, odvolací súd po zopakovaní dokazovania podľa § 384 ods. 1 CSP, postupujúc podľa § 390 CSP vo veci rozhodol sám.

9. Podľa čl. 8 CSP strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

10. Podľa § 132 ods. 1 CSP v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

11. Podľa § 132 ods. 2 CSP opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy.

12. Podľa § 132 ods. 3 CSP žalobca k žalobe pripojí dôkazy, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť.

13. Podľa § 150 ods. 1 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

14. Podľa § 150 ods. 2 CSP na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností môže súd strany požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia.

15. Podľa § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré proti strane výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

16. Podľa § 151 ods. 2 CSP ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné.

17. Jednou zo základných procesných povinností strany sporu je povinnosť tvrdiť. Stranu sporu zaťažuje bremeno tvrdenia. Schopnosť strany sporu uniesť bremeno tvrdenia spolu s dôkazným bremenom je

predpokladom pre úspech v spore. Nesplnenie povinnosti tvrdiť, má pre stranu sporu procesnoprávnu sankciu, a to v podobe prehry v spore. Prejaví sa v meritórnom rozhodnutí. Posúdenie otázky, ktorá strana sporu je povinná tvrdiť a aký je obsah jej povinnosti tvrdiť, teda, kto a aké tvrdenia má uviesť, sa odvíja od hmotného práva. Strana sporu je povinná tvrdiť skutočnosti, ktoré sú na základe hmotného práva spôsobilé privodiť jej úspech v spore. Procesnej povinnosti strany sporu uviesť skutkové tvrdenia zodpovedá procesná povinnosť protistrany poprieť tvrdené skutočnosti.

18. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán sporu. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti. Pokiaľ sú tieto skutočnosti preukázané, žalobca uniesol tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu. Žalovaný nie je procesným subjektom, ktorého by sa vyššie spomenuté procesné povinnosti netýkali; pokiaľ sa chce v konaní úspešne brániť, musí poprieť skutkové tvrdenia a na svoje tvrdenie musí označiť dôkazy. Teória v tejto súvislosti hovorí o tzv. presúvaní dôkazného bremena. Ide tu o rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi stranami v závislosti na aktuálnom stave (priebehu) konania a na tom, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti strán hmotnoprávneho vzťahu.

19. Otázkou splnenia povinnosti tvrdenia a povinnosti označiť na preukázanie tvrdení dôkazy musí súd vždy riešiť so zreteľom na individuálne okolnosti prejednávanej veci.

20. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností zaťažuje tú stranu, ktorá z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o tú stranu, ktorá tiež existenciu takýchto skutočností tvrdí. V niektorých prípadoch však strana zaťažená dôkazným bremenom objektívne nemá a nemôže mať k dispozícii informácie o skutočnostiach, významných pre rozhodnutie v spore, pričom protistrana má tieto informácie k dispozícii. V prípade, že strana zaťažená dôkazným bremenom prednesie aspoň „oporné body“ skutkového stavu a zvýši tak pravdepodobnosť svojich skutkových tvrdení, nastupuje „vysvetľovacia povinnosť“ protistrany. Nesplnenie tejto povinnosti bude mať za následok hodnotenie dôkazu v neprospech strany, ktorá vysvetľovaciu povinnosť nespĺnila. Zároveň tiež platí, že uvedenú vysvetľovaciu povinnosť nemožno zamieňať s obrátením dôkazného bremena (rozsudok NS SR z 11. apríla 2017 sp. zn. 3 Cdo 2/2016).

21. Nesporné skutkové tvrdenia môžu byť buď de facto, alebo de iure. De facto je skutkové tvrdenie nesporné, ak protistrana vyhlási, že je pravdivé alebo ak protistrana uvedie rovnaké skutkové tvrdenie. De iure je skutkové tvrdenie nesporné, ak ho protistrana nepoprela vôbec, alebo ak ho síce poprela, avšak neúčinne. Posudzovanie spornosti skutkových tvrdení strán treba teda posudzovať vo vzťahu medzi stranami sporu.

22. Keďže odvolací súd mal za potrebné strany sporu požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia, zopakoval dokazovanie vo veci na nariadenom odvolacom pojednávaní a po zopakovaní dokazovania notárskou zápisnicou spísanou na Notárskom úrade JUDr. Petra Kriška v Bratislave, uznesením OS Pezinok sp. zn. 41Er/248/2015 zo dňa 26. 07. 2017 a zápisnicou o výsluchu osoby zo dňa 28. 1. 2016 a výsluchom strán sporu zistil tento skutkový stav.

23. Z notárskej zápisnice spísanej na Notárskom úrade JUDr. Petra Kriška v Bratislave N 815/2012 Nz 10887/2012 zo dňa 27. 03. 2012 vyplýva, že v tento deň sa na notársky úrad dostavil žalobca L.. M. O. a požiadal, aby bolo do notárskej zápisnice pojaté jeho vyhlásenie ako povinnej osoby o uznaní dlhu a o súhlase povinnej osoby s vykonateľnosťou tejto notárskej zápisnice. Dlužník ako povinná osoba vyhlásil, že uzavrel dňa 27. 03. 2012 s veriteľom: A. C. (žalovaný) ako veriteľ alebo oprávnená osoba ústnu zmluvu o pôžičke, na základe ktorej veriteľ pred podpisom tejto notárskej zápisnice odovzdal dlžníkovi sumu vo výške 400 000,- eur ako bezúročnú peňažnú pôžičku, ktorú sa povinná osoba zaviazala vrátiť oprávnenej osobe v lehote najneskôr do 27. 09. 2012. Dlužník ako povinná osoba vyhlásil, že svoj záväzok vyplývajúci z ústnej zmluvy o pôžičke, spočívajúci v zaplatení sumy vo výške 400 000,- eur v plnom rozsahu, čo do základu, dôvodu i čo do výšky, uznáva a tento sa zaväzuje uhradiť veriteľovi - oprávnenej osobe najneskôr do 27. 09. 2012. Skutočnosť, že žalobca túto notársku zápisnicu v tento deň dobrovoľne podpísal, medzi stranami sporu nebolo sporné. Podľa žalobcu znenie notárskej zápisnice bolo sformulované na základe konceptu textu notárskej zápisnice, ktorý mu dala právna zástupkyňa

p. U. a podľa tohto textu pracovníčka Notárskeho úradu JUDr. Kriška spísala notársku zápisnicu. Žalovaný uvádzal, že sám žalobca vyhľadal notára, sám skoncipoval uznanie dlhu a on do toho nemohol zasahovať. Zo samotného textu notárskej zápisnice vyplýva, že k uzavretiu ústnej zmluvy o pôžičke malo dôjsť dňa 27. 03. 2012 a pred podpisom notárskej zápisnice odovzdal veriteľ (žalovaný) dlžníkovi sumu vo výške 400 000,- eur ako bezúročnú peňažnú pôžičku. Skutočnosť, že by v tento deň, teda 27. 03. 2012 došlo medzi stranami sporu k uzavretiu ústnej zmluvy o pôžičke ani jedna zo strán v konaní netvrdila, pričom žalovaný uviedol, že dňa 27. 03. 2012 sa nestretli, pred podpisom notárskej zápisnice v tento deň ani netelefonoval a nevedel, že v tento deň pôjde žalobca podpísať notársku zápisnicu. Žalovaný ani netvrdil, že by dňa 27. 03. 2012 odovzdal žalobcovi sumu 400 000,- eur a uviedol, že takáto suma žalobcovi ním nebola nikdy vyplatená jednorazovo. Z uvedeného potom vyplýva, že obe skutkové tvrdenia, obsiahnuté v zápisnici, a to jednak to, že v deň 27. 03. 2012 došlo medzi stranami k uzavretiu zmluvy o pôžičke, ako aj to, že žalovaný pred podpisom tejto notárskej zápisnice odovzdal žalobcovi sumu 400 000,- eur, sú nepravdivé, pričom tento skutkový záver vyplýva zo zhodných skutkových tvrdení tak žalobcu, ako aj žalovaného.

24. Nespornými tvrdeniami strán je teda jednak skutkové tvrdenie, že dňa 27. 03. 2012 medzi stranami nedošlo k uzavretiu pôžičky a tiež to, že v tento deň žalovaný žalobcovi sumu 400 000,- eur nevyplatil.

25. Notárska zápisnica ako exekučný titul je prejavom autonómie vôle subjektov súkromného práva (kontraktačnej slobody) a nástrojom umožnenia ďalšej realizácie práv a povinností, ktorá má prispievať k právnej istote, a preto aplikácia práva súdom zasahujúca do tejto slobody súkromnoprávných vzťahov by mala byť reštriktívna. Notárska zápisnica je preto exekučným titulom a požíva rovnakú súdnu ochranu, aká sa poskytuje vykonateľnému rozhodnutiu súdu (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 427/2018 z 13. decembra 2018).

26. Pokiaľ sa zákonodarca rozhodol zaviesť do právneho poriadku notársku zápisnicu ako exekučný titul, nepochybne tým prejavil svoj záujem o posilnenie riešenia sporov medzi účastníkmi právnych vzťahov mimosúdnym spôsobom. Ponechal teda rozhodnutie o tom, či spor o práve alebo povinnosti v takýchto právnych vzťahoch si účastníci budú riešiť pomocou autoritatívneho zásahu súdu, alebo bez neho, na ich vôľu. Pokiaľ ide o notársku zápisnicu ako exekučný titul, tak ako to už bolo uvedené, zákonodarca hlavný dôraz položil na výslovný „súhlas povinnej osoby s exekúciou“. Ponechal teda rozhodnutie o vzniku tohto exekučného titulu v prvom rade na vôľu povinnej osoby, ktorá samozrejme nesmie byť postihnutá žiadnymi právne relevantnými vadami, najmä nesmie byť dôsledkom prinútenia. Týmto rozhodnutím povinná osoba zároveň prejavila vôľu vyhnúť sa súdnemu sporu, pokiaľ ide o rozhodnutie o svojom záväzku voči oprávnenej osobe. Zákon jej to dovolil práve tým, že za istých podmienok povýšil notársku zápisnicu na exekučný titul. Zákon nerozlišuje medzi exekučnými titulmi z hľadiska toho, či mu predchádzalo alebo nepredchádzalo preskúmanie veci súdom z hľadiska hmotného práva. V tomto zmysle notárska zápisnica ako vykonateľný exekučný titul požíva rovnakú súdnu ochranu, aká sa poskytuje vykonateľnému rozhodnutiu súdu. V tejto súvislosti však treba dodať, že by nebolo možné pripustiť exekúciu na základe exekučnej notárskej zápisnice, a to práve s ohľadom na jej mimosúdnny spôsob vzniku, vtedy, ak by sa ňou mohli porušiť také princípy zákonnej alebo ústavnej hodnoty, na ktorých je potrebné bezpodmienečne trvať. Len v tomto prípade na základe notárskej zápisnice ako exekučného titulu, napriek splneniu predpísaných náležitostí vykonateľnosti by nebolo možné priznať oprávnenej osobe právo na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy (I. ÚS 5/2000).

27. Povinnosť plnenia na základe notárskej zápisnice možno charakterizovať ako plnenie, ktoré má svoj základ v procesnom práve, teda bez vzťahu na hmotnoprávny titul. Notárska zápisnica so súhlasom k vykonateľnosti má povahu verejnej listiny a ako každá verejná listina, aj notárska zápisnica osvedčuje pravdivosť údajov v nej uvedených až do doby, pokiaľ nie je preukázaný opak. Aj pri posudzovaní notárskej zápisnice sa preto uplatňuje tzv. prezumpcia správnosti. Notárska zápisnica je spôsobilým exekučným titulom vtedy, ak mimo formálnych podmienok vykonateľnosti spĺňa podmienky materiálnej vykonateľnosti. Jednou z podmienok materiálnej vykonateľnosti je, aby notárska zápisnica obsahovala právny záväzok (stanovenie konkrétnej povinnosti zo záväzkového právneho vzťahu vzniknutej na základe určitej právnej skutočnosti), ďalšími sú označenie oprávnenej osoby, povinnej osoby, právneho dôvodu, predmetu a času plnenia a súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice. Notárska zápisnica môže obsahovať aj samotný hmotnoprávny úkon. Dohoda oprávnenej osoby a povinnej osoby obsiahnutá v notárskej zápisnici, ktorá vyjadruje súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice, nemá hmotnoprávnu povahu; ide o jednu z náležitostí, ktorú musí

notárska zápisnica obsahovať (§ 46 a nasl. Notárskeho poriadku), aby bola z materiálneho hľadiska vykonateľná (aby bola exekučným titulom). Táto dohoda oprávnenej a povinnej osoby teda nemá sama osebe za následok vznik, zmenu alebo zánik práv alebo povinností účastníkov právneho vzťahu. V prípade notárskej zápisnice so súhlasom s vykonateľnosťou treba mať na zreteli osobitné znaky tohto exekučného titulu v porovnaní s inými exekučnými titulmi. Takáto zápisnica nie je rozhodnutím (súdu alebo iného orgánu) a nemá ani účinky, ktoré zákon s rozhodnutím spája a nie je vybavená účinkami právoplatnosti ani záväznosti pre účastníkov a pre všetky orgány, ktoré majú napríklad rozhodnutia súdu vydané v občianskom súdnom konaní (§ 159 OSP). Skutočnosť, že sa osoba povinná zaviazala poskytnúť oprávnenej osobe určité plnenie a dohoda o tom je uvedená v notárskej zápisnici so súhlasom s vykonateľnosťou, podľa názoru dovolacieho súdu celkom nevylučuje, aby v individuálnych prípadoch - so zreteľom na osobitné okolnosti prejednávanej veci - sa povinná osoba domáhala návrhom na súde určenia, že nie je povinná plniť (resp. že neexistuje dlh, ktorý by mala plniť). (rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Co 5/2015 z 28. 06. 2016).

28.1. V náleze sp. zn. III. ÚS 33/2020 zo dňa 27. 05. 2021 Ústavný súd SR uviedol, že medzi exekučným titulom judikovaným súdom a exekučným titulom pochádzajúcim z mimosúdneho prostredia existuje zásadný rozdiel.

28.2. Vzniku súdom judikovaného exekučného titulu, nad ktorého výkonom má exekučný súd dohliadať, predchádza súdna kontrola (proces).

28.3. Podstatou exekučnej notárskej zápisnice je, že zakladá vykonateľný exekučný titul, ktorého obsah nepodlieha súdnemu prieskumu, a teda ani zárukám práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru. Ústavný súd v náleze sp. zn. III. ÚS 52/2019 uviedol, že ak je exekučným titulom notárska zápisnica, neexistuje pred jej vydaním žiadny ústavou garantovaný nestranný a nezávislý subjekt, ktorý by predbežne posúdil, či práva a povinnosti zahrnuté do exekučného titulu sú alebo nie sú hodné právnej ochrany, a teda exekvovateľné (Svoboda, K. Kdy a jak přezkoumat notářský nebo exekutorský zápis. In: AD NOTAM č. 5/2009, s. 161 - 164).

28.4. Solemnizačná povaha notárskej zápisnice (§ 46 Notárskeho poriadku) by mala byť zárukou, že tento právny úkon bude dôsledne vyjadrovať vôľu účastníkov, spôsobí nimi zamýšľané právne následky a vylúči prípadnú neplatnosť právneho úkonu z dôvodu absencie náležitostí vôle a prejavu vôle. Podľa dôvodovej správy k § 2 ods. 2 Notárskeho poriadku „štát si plní úlohy na úseku výkonu spravodlivosti a v rámci tejto úlohy je notár nositeľom právnej prevencie“. Preto je solemnizačnú povahu notárskej zápisnice potrebné chápať iba v zmysle prevencie, nie záruky (garancie). Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri problematike právomoci exekučného súdu týkajúcej sa materiálneho prieskumu notárskych zápisníc používa terminologicky pojem nanajvýš „prezumpcie ich správnosti“. Notár v zmysle § 2 ods. 2 a nasl. Notárskeho poriadku (aj pri najlepšej odbornej zdatnosti) nie je vybavený právomocou autoritatívne a záväzne rozhodovať o tom, či obsah toho-ktorého právneho úkonu neodporuje právnomu poriadku, nie je vybavený zárukami nezávislosti súdnej moci a štátom delegovaný výkon verejnej moci vykonáva na báze slobodného povolania.

28.5. Možno teda uzavrieť, že ani skutočnosť, že exekučný titul bol spísaný notárom, neprepožičiava právnomu úkonu v ňom vyjadrenému objektívne záruky súdnej ochrany. V uvedenom zmysle je prípadná dohoda, či vyhlásenie spísané pred notárom stále úkonom súkromnoprávnej povahy, a preto subjekty takýchto právnych úkonov ponosú v konečnom dôsledku za ich obsah aj zodpovednosť. Úlohou exekučného súdu nie je posudzovať obsah týchto právnych úkonov v tom zmysle, aby nahrádzal úlohu všeobecného súdu z nachádzacieho konania. Nie je preto úlohou exekučného súdu napríklad zaoberať sa (výrokovým) určením výšky vymáhaného plnenia. Prípadné námietky proti exekúcii by povinnej poslúžili len na zohľadnenie okolností, ktoré nastali po vzniku exekučného titulu.

28.6. Ďalej sťažovateľka od exekučnej notárskej zápisnice požaduje, povedané všedným žargónom, aby tak, ako tento exekučný titul vznikol, jeho obsah bol vykonaný rovnako ako každý iný exekučný titul judikovaný súdnym orgánom (keďže exekučná notárska zápisnica je procesne rovnocenne zakotvená ako jeden z exekučných titulov v Exekučnom poriadku).

28.7. Rovnocennosť medzi exekučnými titulmi nemožno chápať izolovane iba z hľadiska ich procesného zakotvenia. Za každých okolností je nimi vykonávaný určitý obsah, ktorý nie je hmotnému právu ľahostajný. Pre účely danosti toho, čo sa smie a čo nie, hmotné právo existuje. Tézu ústavného súdu, podľa ktorej majú súdy pristupovať k notárskej zápisnici z hľadiska prieskumu vykonateľnosti

obdobne ako k vykonateľnému súdному rozhodnutiu, hoci s určitou zvýšenou mierou prísnosti, no vždy reštriktívne s vylúčením neprimeraného formalizmu (II. ÚS 427/2018), je potrebné chápať aj v širšom kontexte, kontexte celého právneho poriadku.

28.8. Ako už bolo v predošlom texte naznačené, pri exekučnom titule kreovanom súdnym orgánom právny systém využíva (na základe súdneho rozhodnutia) proti jednotlivcovi mocenský aparát, ktorým zasahuje do citlivých sfér života. Právny poriadok preto požaduje, aby takému rozhodnutiu predchádzal proces, ktorý zaručí, že tento zásah bude požívať úctu k hodnotám zakotveným v právnom poriadku. Pri judikovaní obsahu, ktorý bude v exekučnom konaní vykonávaný, tieto garancie podrobne upravuje najmä (nie však výlučne) čl. 6 ods. 1 dohovoru, teda právo na spravodlivý proces. Keďže tvorba obsahu exekučnej notárskej exekučnej zápisnice nespĺňa požiadavku garancie spravodlivého súdneho procesu, pokiaľ má byť vykonateľná bez toho, aby jej výkonu predchádzal patričný proces, predpoklad súladnosti jej obsahu s právnym poriadkom je spravodlivé súdom aspoň konvalidovať. Touto bariérou je dorovnávaná rovnováha požadovaná princípialitou (charakterom) exekučného konania - pri vymáhaní exekučného titulu nezabudnúť na vyváženosť ochrany oprávneného aj povinného (samozrejme, vzhľadom na účel konania). Predmetom exekučného konania nemôže byť výkon takého exekučného titulu, ktorý svojou hmotnoprávnou podstatou právnemu poriadku odporuje (v prejednávanej príhode obchádza účel právnych noriem), a už vôbec nie iba s odvolaním sa na procesné zakotvenie inštitútu exekučnej notárskej zápisnice. Keďže procesné právo plní funkciu práva smerujúceho k presadeniu hmotného práva, zmyslom zakotvenia inštitútu exekučnej notárskej zápisnice nemôže byť presadenie neprávneho práva.

28.9. Sťažovateľka vychádza z nesprávnej premisy, aj pokiaľ interpretuje inštitút uznávacieho prejavu vôle ako zaradený do právneho poriadku pre účel zabezpečenia bezvýhradnej vykonateľnosti jej pohľadávok.

29. Právny poriadok pod účelom uznávacieho prejavu vôle rozumie obmedzený (rešpektujúc negatívnu dôkaznú teóriu) prenos dôkazného bremena v súdnom spore (porovnaj dispozíciu prvej vety § 558 Občianskeho zákonníka „ak niekto uzná... predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval“). Analogicky to platí pre § 323 ods. 1 Obchodného zákonníka. Takto založená vyvrátiteľná domnienka sťažuje dlžníkovi (a uľahčuje veriteľovi) ich procesné postavenie, pretože tým pádom je to dlžník, kto v spore nesie dôkazné bremeno.

29.1. Možno akceptovať tvrdenie, že zakotveniu uznávacieho prejavu vôle v exekučnej notárskej zápisnici právny poriadok explicitne nebráni. Pokiaľ však má byť exekučná notárska zápisnica zároveň aj spôsobilým exekučným titulom, jej obsahové vymedzenie musí spĺňať požiadavky kladené na ostatné exekučné tituly. Argumentácia odkazom na konsenzuálnosť zmluvného vzťahu (zmluvy o úvere) na uvedenom nič nemení, pretože konsenzuálnosť vypovedá o dohode o zmluvnom obsahu, ktorý postačuje pre vznik zmluvného vzťahu. To však nijako nesúvisí s jednostranným uznaním následne vzniknuteho a konkrétneho dlhu pre jeho výkon.

29.2. Obsahovým vymedzením exekučnej notárskej zápisnice nie je možné obchádzať ustanovenia hmotného práva. Rovnako nie je ničím opodstatnené, aby bol účel zakotvenia inštitútu exekučnej notárskej zápisnice do právneho poriadku chápaný ako zmocnenie subjektov súkromného práva k nekontrolovanej svojoľnej regulácii a výkonu právnych vzťahov.

30. Najvyšší súd ČR vo svojom rozhodnutí sp. zn. 33 Odo 779/2002 zo dňa 23. 01. 2003 uviedol: Pretože uznanie dlhu je právnym úkonom, pre ktorý je pod sankciou neplatnosti stanovená písomná forma (§ 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka), musí byť určitosť prejavu vôle uznať dlh čo do dôvodu a výšky daná obsahom listiny, na ktorej je zaznamenaný; nestačí, že dlžníkovi, ktorý jednostranný právny úkon urobil, príp. veriteľovi, ktorému bol tento úkon adresovaný, bol jasný ako dôvod uznávaného dlhu, tak jeho výška, ak to nie je poznateľné z textu listiny.

31. Podľa § 137 písm. c) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

32. Keďže žalobca sa podanou žalobou domáha určenia, že žalobcov dlh voči žalovanému vo výške 400 000,- eur s príslušenstvom, ktorý by mal žalobca plniť na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 27. 03.

2012 neexistuje, ide o určovací žalobu, u ktorej je žalobca povinný preukázať, že na takomto určení má naliehavý právny záujem. Tento žalobca odôvodňoval tým, že sa voči nemu vedie exekučné konanie na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 41Er/248/2015, a to práve na základe exekučného titulu - notárskej zápisnice spísanej na Notárskom úrade JUDr. Petra Kriška v Bratislave, Mlynské Nivy 43 dňa 27. 03. 2012 notárskou kandidátkou JUDr. PhDr. Zuzanou Korvínovou, č. N 815/2012 Nz 10887/2012 NCRIs 11164/2012. Odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie sa v prvom rade zaoberal tým, či má žalobca na takejto žalobe naliehavý právny záujem, pričom sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie v tom, že naliehavý právny záujem žalobcu na takomto určení je daný, keď práve toto určenie by mohlo viesť k zastaveniu prebiehajúcej exekúcie. V odvolacom konaní otázka naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení nebola sporná. Následne sa odvolací súd zaoberal tým, aký následok má to, že zo zhodných skutkových tvrdení žalobcu a žalovaného vyplýva, že ani jedno zo skutkových tvrdení uvedených v notárskej zápisnici nie je pravdivé.

33. Inštitút uznania dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka je samostatným zaisťovacím inštitútom. Zaisťovaciu funkciu plní tým, že zakladá právnu domnienku existencie dlhu v dobe jeho uznania, tým sa v spore posilňuje procesná pozícia veriteľa, pretože v ňom nemusí dokazovať vznik dlhu, ani jeho trvanie v dobe, kedy k uznaniu došlo. Je naopak na dlžníkov, ktorý namieta, že dlh nevznikol, že bol splnený alebo zanikol iným spôsobom, aby preukázal existenciu dlhu. Uznáním dlhu prechádza dôkazné bremeno z veriteľa na dlžníka. K platnému uznaniu dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka je okrem všeobecných náležitostí (§ 34 a nasl. Občianskeho zákonníka) potrebné, aby tento jednostranný právny úkon urobil dlžník písomnou formou, vyjadril v ňom prísľub zaplatiť dlh a uviedol dôvod a jeho výšku, teda uznal dlh, čo do dôvodu a výšky. Z uvedeného logicky vyplýva, že splneným predpokladom uvedeným v § 558 Občianskeho zákonníka dochádza jednak k založeniu vyvrátiteľnej právnej domnienky trvania dlhu, a jednak sú s ním spojené i právne účinky pretrhnutia premlčacej doby v zmysle § 110 ods. 1 vety druhej Občianskeho zákonníka.

34. Podľa § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

35. Zmluva o pôžičke je neformálnou, ale reálnou zmluvou, ktorá vyžaduje odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi, a to buď bezhotovostným spôsobom na účet dlžníka, alebo odovzdaním krátkou cestou. Ide o právny úkon, pre ktorý zákon nevyžaduje osobitnú právnu formu. Nemusí mať písomnú formu, možno ju uzavrieť ústne, aj konkludentným spôsobom. Pojmovými znakmi zmluvy o pôžičke je prenechanie druhovo určených vecí na voľné nakladanie, dočasnosť právneho vzťahu, povinnosť vrátiť veci rovnakého druhu a obvykle aj doba splatnosti.

36. Zmluva o pôžičke je asynalagmatickou zmluvou, čo je dané predovšetkým jej reálnym charakterom. Dlžníkovi vyplýva povinnosť vrátiť veci rovnakého druhu a veriteľovi vyplýva povinnosť tieto veci prevziať. Povinnosť veriteľa odovzdať predmet pôžičky a povinnosť dlžníka predmet pôžičky prevziať zo zmluvy o pôžičke neplynú, pretože zmluva vznikne až uskutočnením reálneho odovzdania a prijatia. Dlžník a veriteľ teda nie sú navzájom v synalagmatickom postavení. Preto, ak došlo len k dohode zmluvných strán o podstatných náležitostiach zmluvy o pôžičke, ale k odovzdaniu predmetu pôžičky nedošlo, nemožno sa s úspechom domáhať, aby veriteľ plnil z titulu zmluvy o pôžičke, pretože zmluva nevznikla (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 238/2010).

37. Keďže zmluva o pôžičke je reálnou zmluvou, závisí od vôle strán, či si zvolia písomnú formu, prípadne či spíšu len dôkaz o jej existencii - dlžný úpis. Pre vznik zmluvy nie je podstatné, kedy došlo k podpisu písomnej zmluvy o pôžičke, ale to, kedy došlo k dohode zmluvných strán a k reálnemu odovzdaniu veci. Ak napríklad k odovzdaniu objektu zmluvy dôjde až po podpise zmluvy, zmluva je perfektná až v okamihu odovzdania. Opačnú situáciu, pri ktorej dôjde najskôr k odovzdaniu predmetu pôžičky a k spísaniu písomnej zmluvy až neskôr, je potrebné hodnotiť s prihliadnutím na skutočnú vôľu strán. Ak bolo úmyslom strán uzavrieť zmluvu o pôžičke už pri odovzdaní predmetu pôžičky, zmluva vznikla už odovzdaním. Ak však k odovzdaniu došlo z iného dôvodu ako poskytnutie pôžičky, zmluva o pôžičke vznikne až jej podpisom.

38. Reálna povaha zmluvy má zásadný význam pre prax aj v súdnom konaní, kde sa od veriteľa, ktorý žaluje na splnenie dlhu zo zmluvy o pôžičke, vyžaduje nielen preukázanie konsenzu veriteľa a dlžníka o uzavretí zmluvy o pôžičke, ale aj preukázanie prenechania druhovo určených vecí veriteľom dlžníkovi. Ak

sú tieto skutočnosti preukázané, veriteľ uniesol dôkazné bremeno. Dôkazné bremeno ohľadne existencie právnej skutočnosti, ktorá mala za následok zánik dlhu, zaťažuje dlžníka.

39. V rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 136/2017-27 zo dňa 01. 03. 2017 Ústavný súd SR uviedol, že z ústavného hľadiska považuje za akceptovateľný právny záver krajského súdu založený na tom, že ak má mať notárska zápisnica ako verejná listina účinok explicitného exekučného titulu, potom musí byť splnená požiadavka na to, aby v čase jej podpisovania „dlžníkom“ a zároveň vyjadrením súhlasu „dlžníka“ s jej vykonateľnosťou (t. j. aj nútenou exekúciou) reálne bola pôžička (úver) aj vyplatená. Ak táto požiadavka nebola splnená, potom ani podľa názoru ústavného súdu nemožno notársku zápisnicu považovať z materiálneho hľadiska za vykonateľný exekučný titul z dôvodu, že v čase jej podpisu ešte žiadny dlh neexistoval.

40. Odvolací súd po zopakovaní dokazovania v tejto veci na odvolacom pojednávaní dospel k záveru, že zhodným skutkovým tvrdením žalobcu a žalovaného o tom, že dňa 27. 03. 2012 medzi nimi nedošlo k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke a k odovzdaniu sumy 400 000,- eur žalobcovi a ani k odovzdaniu sumy 400 000,- eur jednorazovo pred týmto dňom, bola vyvrátená právna domnienka existencie dlhu v dobe jeho uznania, čím teda žalobca ako dlžník, namietajúci, že takýto dlh nevznikol, v konaní uniesol dôkazné bremeno, ktoré na neho uznaním dlhu prešlo. Neodovzdaním sumy 400 000,- eur žalovaným žalobcovi teda nevznikol dlh žalobcu voči veriteľovi a žalobca uznal neexistujúci dlh, čo v konaní preukázal a toto jeho uznanie dlhu je neplatným právnym úkonom. Z uvedeného dôvodu považoval odvolací súd záver súdu prvej inštancie za nesprávny, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil a určil, že žalobcov dlh voči žalovanému vo výške 400 000,- eur s príslušenstvom, ktorý by mal žalobca plniť na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 27. 03. 2012, neexistuje. Tvrdenie žalovaného, že k odovzdaniu sumy 400 000,- eur došlo postupne v sume 100 000,- eur a potom 10 x 30 000,- eur žalobca poprel už v odvolaní proti prvému rozsudku súdu prvej inštancie, aj pri výsluchu na odvolacom pojednávaní a žalovaný iné dôkazy na preukázanie jeho tvrdenia nenavrhol, preto toto skutkové tvrdenie žalovaného v konaní nebolo preukázané. Okrem toho, ak by aj toto tvrdenie žalovaného bolo v konaní preukázané, neznamená to, že by z toho automaticky vyplývalo, že uvedením sumy 400 000,- eur v notárskej zápisnici došlo k uznaniu tohto dlhu (100 000,- eur + 10 x 30 000,- eur) žalobcom, pretože táto skutočnosť z obsahu notárskej zápisnice nevyplýva a určitosť prejavu vôle žalobcu má byť daná obsahom samotnej listiny - notárskej zápisnice, a nestačí to, že by táto skutočnosť bola dlžníkovi (žalobcovi), prípadne veriteľovi (žalovanému) známa. Dôvod a výška uznaného dlhu musí byť poznateľná nielen pre zúčastnené strany, ale aj pre tretie osoby, a to výlučne z listiny, pričom v danej veci to tak nie je. To, že by v uznaní dlhu v notárskej zápisnici boli uznané viaceré dlhy žalobcu z obdobia pred podpisom notárskej zápisnice nevyplýva. Nevyplýva z nej ani to, že by na základe dohody strán sporu k odovzdaniu peňazí žalovaným žalobcovi došlo už pred podpisom notárskej zápisnice a to z iného dôvodu ako pôžičky a v tento deň len k následnému uzavretiu zmluvy o pôžičke (dohode o tom, že v minulosti poskytnuté peniaze sa považujú za pôžičku). Z uvedených dôvodov sa odvolací súd už ostatnými stranami tvrdenými skutočnosťami nezaoberal a nevyporiadať (napr. kto sformuloval znenie notárskej zápisnice, podobnosť konania žalovaného v exekučnej veci žalovaného ako oprávneného proti povinnému Dr. O., pretože pre posúdenie veci nemajú význam. Odvolací súd sa nestotožnil ani s názorom právneho zástupcu žalovaného v tom, že na danú vec je potrebné aplikovať ustanovenia § 40a a § 49a Občianskeho zákonníka, pretože tieto ustanovenia na danú vec nedopadajú. V danej veci nedošlo o úkon žalobcu urobeného v omyle vychádzajúcom zo skutočnosti, ktorá je pre jeho uskutočnenie rozhodujúca, pričom žalovaný by tento omyl vyvolal alebo o ňom musel vedieť. Okrem toho, v konaní ani nebolo preukázané uplatnenie relatívnej neplatnosti takéhoto úkonu žalovaným, preto odvolací súd druhú stranu na vyjadrenie sa k aplikácii týchto zákonných ustanovení ani nevyzýval. Vzhľadom k uvedeným záverom odvolacieho súdu, považoval odvolací súd vykonanie žalobcom navrhnutého dôkazu, výpoveďou svedka S. F., ktorý mal byť svedkom vyplatenia prvej pôžičky v sume 100 000,- eur, za nadbytočné, preto vykonanie tohto dôkazu zamietol.

41. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).